

ОСОБЛИВОСТІ МЕТРИЧНОЇ ФОРМИ ЛІРИЧНИХ ТА ЛІРО-ЕПІЧНИХ ЖАНРІВ У ТВОРЧОСТІ ГЕОРГІЯ АСАКІ

Розглядається форма ліричних жанрів у творчості Г. Асакі. Показано, що ліричні твори поета мають ознаки двох систем віршування: силабічної та силабо-тонічної. Превалює силабо-тоніка. Домінуючими формами виступають: Х 8ц та Х 4. Х 8ц складено серйозні за тематикою твори: оди, хвалебні сонети, елегії та медитації. Х 4 властивий, здебільшого, еротичним віршам. З ямбічних форм поет використав Я 2, Я 3, Я 4, Я 5, Я 6. Г. Асакі вдався також до дактиля та різнометричних структур. Силабічні твори становлять 5,8 % поетових ліричних творів. Усі силабічні вірші різнорозмірні. Домінують урегульовані різноскладові форми.

Ключові слова: Г. Асакі, ліричні жанри, версифікація, метр, розмір, хорей, ямб, дактиль, логоед.

В історії румунської культури і літератури Георгій Асакі є одним із найвідоміших просвітителів, який заклав основи для розвитку різних культурних галузей. Він започаткував перший румунський театр, заснував пресу в Молдові, підтримував та сприяв розвитку румунської освіти різних ступенів, підтримував науку й мистецтво. Як письменник, Г. Асакі впровадив у румунську літературу низку ліричних та ліро-епічних жанрів: сонет, оду, гімн, елегію, байку, сатиру, медитацію, легенду і баладу та започаткував силабо-тонічне віршування. Ці інновації поет здійснив під впливом європейського класицизму, а саме італійського. Але на відміну від „відданих” класицистів, він не дотримувався певних канонів, допускав порушення у формі певних жанрів і дозволяв фантазії вирувати у своїй поезії.

Про творчість Г. Асакі писали О. Денсушяну, Е. Ловінеску, Д. Каракостя, Ф. Левіт, Г. Сореску, К. Попеску та ін. Проаналізовано тематику його творів, жанрову природу віршів, частково версифікацію. Однак форма його творів окремо не розглядалася.

Про віршування Г. Асакі принагідно писали Л. Галді [9] та Л. Куруч [3]. Л. Куруч називає Г. Асакі першим румунським письменником, який усвідомлено перейшов від силабічної системи віршування до силабо-тонічної. Цей перехід він здійснив, як зауважив віршознавець, „без яких-небудь теоретичних обґрунтувань та декларацій, як це робили, наприклад, початківці нової російської версифікації М. Ломоносов, В. Тредіаковський, А. Сумароков та ін. Будучи знайомим із віршуванням античних та італійських поетів (віршування останніх близьке до силабо-тоніки), Г. Асакі підкорив цілям ритмізації чергування наголосів у своїх віршах. Цей процес не протікав гладко (у творах письменника

зустрічається багато окремих аритмічних віршів), але тенденція до упорядкованого використання наголошених і ненаголошених складів стає очевидною” [3, с. 59]. Розглянувши метричний репертуар поета, Л. Куруч стверджує, що його улюбленими розмірами були чотири- і восьмистоповий хорей, чотири- та п’ятистоповий ямб. Наявність ямба спостерігається вже в його ранніх творах, тоді як пиріхії, спондеї та переакцентуація слів, трапляються доволі рідко. Г. Асакі вперше ввів у румунську літературу дактиль і амфібрахій. Науковець виявляє у Г. Асакі логаети, в які включені амфібрахічні, дактилічні і ямбічні стопи, хоріямб і адоній, та зазначає, що поет у своїх віршованих творах не використовував анапест. Найяскравішим доказом силабо-тонічних принципів просодії Г. Асакі, стверджує Куруч, є його вірш. У поета „хорей вже не виникають спонтанно, як у народнопісенному та книжному силабічному вірші, а створенні усвідомлено: це стопи хорей і строфи з кільцевою римою” [3, с. 59]. Щодо ямбічних метрів Г. Асакі Л. Галді зауважує, що „ямбічні форми в Асакі, є прямим віддзеркаленням італійської поезії, але зустрічаються і „семірами”, характерні для новогрецької поезії” [9, с. 145].

Отже, маємо лише окремі дані щодо версифікації Г. Асакі. Тому зосередимось на розгляді форми ліричних творів поета. Ми статистично обстежили 155 віршованих творів поета, з яких 120 (77,4 %) – ліричні, 34 (22 %) – ліро-епічні та 1 (0,6 %) – драматичний. Ліричні твори Г. Асакі мають ознаки двох систем віршування: силабічної та силабо-тонічної. У поета, безперечно, превалює силабо-тоніка: вона характерна для 94,2 % віршів.

Поет використовував такі метри: X 4, X 8ц, X рз, Я 2, Я 3, Я 4, Я 5, Я 6ц, Д2 та різнометричні структури. Серед використаних метрів переважають двоскладові розміри. 96,4 % усіх силабо-тонічних творів припадає на хорей (84 %) та ямби (12,4 %). У свою чергу, серед масиву двоскладових розмірів домінуючими є X 8ц – 48,7 % та X 4 – 30 % з-поміж усіх силабо-тонічних розмірів.

У річищі чотиристопового хорей витримано 35,8 % хорейних структур та 30 % силабо-тонічних творів поета. Історію російського X 4 досліджував М. Гаспаров. За його міркуванням, 4-стопний хорей тісно пов’язаний з анакреонтичною поезією і використовувався здебільшого в пісенному жанрі. За лаштунками пісенного жанру, його постійною точкою опори була духовна ода. Другою точкою опори 4-стопного хорей була імітація народної пісні [1, с. 64]. У поезії Г. Асакі X 4 постає, переважно, як форма імітації анакреонтичних віршів. Найвищі показники щодо використання цього розміру в легкому пісенному жанрі зафіксовано в його ранніх творах, а саме в його рукописних матеріалах, вони складають 77 % усіх X 4.

М. Гаспаров у російському X 4 виділяє два види ритму: 1) „архаїзований” (наголошеність II стопи нижча, ніж 94 %); 2) „традиційний” (наголошеність II стопи 99,5 % – 100 %).

У чотиристоповиках поета превалює „архаїчний” вид ритму (наголошеність II стопи нижча за 94 %), такий ритм властивий 94,1 % усіх X 4. Найменшу різницю між процентом наголошеності сильної II стопи і слабкої I стопи фіксуємо в поезії „Насолода” (1819) – 20,8 %,

найбільшу – у вірші „Справжня філософія” (1819) – 76,6 %. Середня акцентуація стоп у чотиристоповиках з „архаїзованим” видом ритму така: 39,6 87,9 36 100. Різниця між наголошеністю стоп становить 48,3 %. Процент рядків із позасхемними наголосами – 8,9.

Творів із „традиційним” видом ритму – 5,9 % від усіх Х 4: це поезії „Підозра” (1818) та „Самотня пташечка” (1936). Тут наголошеність II стопи набуває константного характеру – в кожній поезії вона зростає до 100 %. Різниця наголошуваності між стопами коливається в інтервалі 37,8 % – 75 % і, в середньому, становить 56,2 %. Пересічна акцентуація стоп така: 43,8 100 35,7 100.

Наведемо для прикладу уривок вірша „Самотня пташечка”:

Păsăreul care pierde	UUUUUUUU
Pe duioasa lui soție	UUUUUUUU
Zboar', o sată prin câmpie	UUUUUUUU
Și tot cântă al său dor [3, с. 94].	UUUUUUUU

У цьому вірші різниця між наголошеністю II і I стоп складає 75 %.

В середньому, картина акцентуації стоп Х 4 має такий вигляд:

I	II	III	IV
39,9	88,6	36,1	100

Отже, маємо Х 4 з „архаїчним” ритмом. Усереднена різниця між процентом наголошеності сильної II стопи і слабкої I стопи становить 56,2 %. Усереднений процент рядків із позасхемними наголосами – 5,7.

Ритм чотиристопового хорей у більшості творів витримано чітко. У вірші „Ах, більше не прийде” (1818) фіксуємо два силабічні рядки (4,7 %).

Восьмистоповий хорей є найуживанішим розміром в поетичній творчості Г. Асакі. Ця форма характерна для 57,9 % всіх хорейчних поезій та 48,7 % всіх силабо-тонічних творів.

За спостереженнями Л. Галді, „наявність хорейчного 16-, 15-складовика у творчості румунських письменників є „архаїчною рисою” і відгомонам античного хорейного тетраметра” [9, с. 171].

Г. Асакі назвав хорейчний восьмистоповик румунським героїчним віршем. Він вважав, що серйозні за тематикою твори треба писати лише довгим хорейним віршем, тобто 8-стоповим хореем. Тому низка його хвалебних віршів має саме цей розмір. Ритм Х 8ц властивий одам – 83 % від усіх од, хвалебним сонетам – 72,8 % відповідно, 100 % елегій та 28,6 % медитацій.

Щодо ритміки восьмистоповиків поета, то розглядатимемо їх як поєднання двох 4-стопових хорей. Наведемо початок вірша „3 нагоди аеростатичного польоту мадам Бланшар” (1854):

Nu țintiți de-acuma ochii cătră steaua înfocată,
Ce întinde preste ceruri coama sa de ră menire.
E deprinsă de mult Roma cu asemenea privire,
Azi minune mult mai mare o femeie ni arată [3, с. 66].

UUUUUUUU	UUUUUUUU
UUUUUUUU	UUUUUUUU
UUUUUUUU	UUUUUUUU
UUUUUUUU	UUUUUUUU

У творі простежується чітка цезура. Рядків зі зрушенням чи з позасхемними наголосами не зафіксовано. Наголошеність стоп у рядках твору така: 21,4 100 64,3 100 28,6 92,9 100.

Усереднена схема наголошуваності стоп восьмистопового хорей в творчості Г. Асакі виглядає так:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
27,6	90,1	38,6	100	28,8	86	24,1	100

Як бачимо, акцентуація стоп засвідчує наявність „архаїчного” виду ритму. Різниця між наголошеністю сильних II і VI та слабких I і V стоп становить 56 % і 49,1 % відповідно. Рядків з позасхемними наголосами – 9,5 %.

Ритм X 8ц у більшості творів витримано послідовно. Проте у вірші „Пролог. Країні” в канві хорейчного 8-стоповика наявний один семистоповий верс.

Різностоповим хореем написано 6 віршів, що становить 6,3 % від усіх хорейчних структур та 5,3 % силабо-тонічних творів поета. Найуживаніший є різностоповий неврегульований хорей, його частка складає 66,7 % хорейчних різностопових поезій. На врегульовані різностоповики припадає 33,3 %.

50 % неврегульованих різностоповиків мають структуру X 4 – 8ц. Такий розмір властивий віршам „До Леука” (1812) та „У Леука” (1812). В цих віршах наявне невпорядковане чергування 4-стопових та 8-стопових рядків.

Структуру X 8ц – 4 мають твори „Медитація до Нового року” (1839) та „Новий рік 1866”. Частка цього різностоповика складає половину від всіх неврегульованих структур.

Різностоповим врегульованим хореем написано 33,3 % усіх хорейчних різностоповиків. Віршеві „Пісня молдавського солдата” (1854) притаманна подвоєна форма „німецького” різностоповика, де поет поєднав у восьмивірші чергування 4- і 3-стопових рядків, отримавши конструкцію X 43434343. Частка цього різностоповика становить половину врегульованих структур.

50 % врегульованих структур витримані в річищі X 8ц8ц48ц8ц4, це, зокрема, ода „Принцу Григоре Гіка” (1853):

„Cuvântat să fii de bine, Ghica, ce-n mărinimie
Urmezi a virtutei voce, ce prototip este Ție
Și te duce-n calea sa.

De a Tale fapte bune țările în giur răsună;
Inimile simțitoare numele Tău încunună

Și proclamă lauda Ta!” [3, с 45].

UUUUUUUU		UUUUUUUU	X 8ц
UUUUUUUU		UUUUUUUU зруш.наг.	X 8ц
UUUUUUUU			X 4
UUUUUUUU		UUUUUUUU	X 8ц
UUUUUUUU		UUUUUUUU	X 8ц
UUUUUUUU			X 4

Сегмент ямбічних віршів у творчості Г. Асакі значно менший, їхня частка становить 12,4 % від усіх силабо-тонічних віршів поета. Усі ямбічні вірші монометричні. Поет використовував різноманітні ямбічні форми: Я 2, Я 3, Я 4, Я 5, Я 6, але вони зустрічаються, здебільшого, в окремих віршах.

Короткий двостоповий ямб представлений лише одним віршем – „Гімн молдован до Нового року 1836” (1836). Його частка становить 7,2 % всіх ямбічних версів та 0,9 % всіх силабо-тонічних поезій. Вірш доволі оригінальний – 67 % рядків мають дактилічне закінчення, 20 % – позасхемні наголоси. Звучить твір так:

„Din sânul timpului,	U U U U U
Ce zboară răpede	U U U U U
Preste noian,	U U U U
Derează-atomul	U U U U U
Și către miile	U U U U U
Adaoge-un an”[3, с. 143].	U U U U

Трислопові ямбічні форми притаманні 35,7 % ямбічних структур та 4,4 % силабо-тонічних.

Про ритміку російського трислопового ямба писав М. Гаспаров. Учений стверджує, що у трислоповому ямбі сильна перша стопа, слабка – друга. Різниця між процентом наголошеності цих стоп відображає діапазон ритмічних варіацій.

У творчості Г. Асакі наявні дуже цікаві прикладі трислопового ямба. Ритміка вірша „Гімн молдован до Нового року 1829” (1829) та медитації „Могила” (1836) і „Приречений до ям в’язниці” (1851) відповідають загальній схемі, тобто ми маємо сильну першу стопу і слабку другу. Різниця між наголошеністю сильної I і слабкої II стопи становить 52,2 % в першому випадку, 20,8 % – у другому і 33,3 % – у третьому. Але в Г. Асакі завважуємо також трислоповики із сильною II стопою. Це його анакреонтічні вірші „Алвір до Сінтії” (1811) та „Алвір до своєї мініатюри” (1811).

Наведемо для прикладу перший катрен вірша „Алвір до своєї мініатюри”, де непарні рядки мають пропарокситонні закінчення, а парні – парокситонні:

„O, tu, pictură netedă	U U U U U U U
A mânei lui Apele,	U U U U U U
Ce figurezi avidoma	U U U U U U U
Icoana feței mele!” [3, с. 223].	U U U U U U

У цьому вірші акцентуація стоп така: 60,4 68,8 100. II стопа сильніша за першу на 8,4 %. Рядків із понадсхемними наголосами – 10,4 %.

У вірші „Алвір до Сінтії” II стопа сильніша за I стопу на 5 %. Рядків з обтяженнями – 5 %.

Усереднена схема акцентуації стоп у поетового Я 3 така:

I	II	III
72,2	53,6	100

Різниця між наголошеністю сильної I і слабкої II становить 18,6 %. Процент рядків із понадсхемними наголосами – 5,2.

Поезія „Оновлення року” (1851) витримана в річищі Я4, що становить 7,2 % від усіх ямбічних форм та 0,9 % від усіх силабо-тонічних.

Ритмічні форми чотиристопового ямба мають два види: без альтернуючого ритму, або „архаїчний” (I стопа сильніша, ніж II), та з альтернуючим ритмом, чи „традиційний” (II стопа сильніша, ніж I).

У Г. Асакі ямбічний чотиристоповик має „традиційний” ритм. Наведемо приклад:

„Anul cel vechi ş-a lui lumine	└┐┐┐└┐┐┐└┐	з.наг.
În noapt-amu s-a cufundat;	┐└┐└┐┐┐└┐	
Periră-n el visări senine,	┐└┐└┐┐┐└┐	
Ce an întreg ne-a îngânat...” [3, с. 155]	┐└┐└┐┐┐└┐	

Акцентуації стоп у вірші має такий вигляд:

I	II	III	IV
54,2	79,2	25	100

Отже, маємо Я4 з „традиційним” ритмом. Різниця між процентом наголошеності сильної II і слабкої I стоп становить 25 %. Процент повнонаголошених рядків – 4,2. Відсоток рядків з обтяженнями – 8,3.

П’ятистоповим ямбом написано 6 віршів, з яких три сонети, два гімни і медитація. Частка Я5 складає 42,6 % усіх ямбічних та 5,3 % від силабо-тонічних творів.

Про ритміку російського Я5 писали К.Тарановський та М. Гаспаров. Вони показали, що у 5-стоповому ямбі метрично сильними (часто наголошуваними) є I, III і V стопи, що спричиняє виникнення альтернуючого ритму. При появі цезури, непостійної за характером, а особливо за місцем розташування, у п’ятистоповику стають можливими відхилення: з’являється висхідний („французький”) ритм, при якому II стопа дорівнює сильній I або й сильніша від неї, і спадний („англійський” або „німецький”) ритм, при якому II стопа дорівнює сильній III або й сильніша від неї [1, с. 138–140].

У поетовому п’ятистоповому ямбі панує спадний „німецький” вид ритму. Особливо відчутний він у поезіях „До моєї планети” (1810) та „Туга” (1822). У сонеті „Дафна” поет дотримується цезурного розподілу, але 33 % рядків мають цезурне нарощення на один склад, як-от у такому чотиривірші:

„La toți soracii și nouă floricele	┐└┐└┐ ┐└┐┐┐└┐	
Я 5цн1		
În limba sa de-a zice adio se pare,	┐└┐└ ┐└┐┐└┐	Я 5ц
Și tânguind cu dulce murmurare,	┐┐┐└ ┐└┐┐┐└┐	Я 5ц
Sosind la unde tot se pierde-n ele” [3, с. 65].	┐└┐└┐┐└┐┐└┐	
Я 5		

Повнонаголошених рядків 14,3 %, відсоток рядків з обтяженням – 14,3.

Усереднена схема акцентуації стоп у Я5 поета така:

I	II	III	IV	V
44,6	94,5	73,4	38,6	100

Отже, маємо Я 5 зі спадним видом ритму. Повнонаголошених рядків 6,7 %, рядків із позасхемними наголосами – 12 %.

У поетичній творчості поета наявний лише один твір із ритмом Я бц із чоловічою цезурою, його відсоток становить 7,2 % від ямбічних та 0,9 % від силабо-тонічних поезій. Це вірш „Березнева фіалка” (1841):

„Ceriul și naltul plai senine-s, făr-de nori,
Și gerul zugrăvi pe geamuri mândre flori” [3, с. 414].

┌┌┌┌┌┌ || ┌┌┌┌┌┌ з.наг.

┌┌┌┌┌┌ || ┌┌┌┌┌┌

У ритміці 6-стопового ямба виділяються дві форми: „симетрична” (з переважанням чоловічої цезури: II стопа менше наголошена, ніж III) і „несиметрична” (з переважанням дактилічної цезури: II стопа більше наголошена, ніж III).

Шестистоповий ямб Г. Асакі має симетричну форму ритму. Акцентуація стоп у творі така:

I	II	III	IV	V	VI
90	50	100	90	30	100

Рядків із позасхемними наголосами – 10 %.

Дактилічна форма характерна лише для одного твору. Це медитація „Віра в Бога” (1844), яка витримана в ритмі двостопового дактиля. Частка Д 2 становить 0,9 % від усіх силабо-тонічних творів:

„De multe oare   ┌┌┌┌┌┌ Я 2
Vezi în peire,   ┌┌┌┌┌┌
Făr-o scânteie   ┌┌┌┌┌┌
De mântuire,   ┌┌┌┌┌┌ атон.
D-arme dușmane   ┌┌┌┌┌┌
‘Ncinse țări” [3, с. 37].   ┌┌┌┌┌┌

У вище наведеному вірші фіксуємо також вкраплення іншорозмірних рядків – 28 % рядків написані Я 2, 12,5 % рядків мають атонації.

Г. Асакі тяжів і до впровадження різнометричних форм. Їхня частка становить 2,5 % силабо-тонічних віршів. Серед різностоповиків 66,7 % мають впорядковану структуру. Поет апробував логедичну конструкцію у вірші „Подорож Дафни” (1836), в якому кожен піввірш має певну силабо-тонічну схему:

„Mândră ca Venus, când întâi în lume   ┌┌┌┌┌┌ || ┌┌┌┌┌┌ Д 2 + X 3
  S-a fost ivit   ┌┌┌┌┌┌ Д 2
Și când pre scoică, din albite spume,   ┌┌┌┌┌┌ || ┌┌┌┌┌┌ Д 2 + X 3
  A răsărit” [3, с. 140].   ┌┌┌┌┌┌ Д 2

У першому піввірші першого рядка маємо Д 2цу1, у другому – Х 3. Така ж будова характерна для третього рядка. У другому та четвертому рядках маємо „чистий” Д 2. Подібна схема з меншими чи більшими відхиленнями властива іншим строфам.

Уявлення про логедичну структуру дає твір „Гімн молдован до 25 січня 1856”, який поет написав нерівними строфами, а саме перша і третя строфи вкладаються у форму Х 4, а друга і четверта витримані в річищі Я 4цн1.

Різнометричну неврегульовану конструкцію фіксуємо у вірші „Пароплав на Дунаї” (1854). Тут автор невпорядковано поєднав у чотиривіршах двостоповий ямб із двостоповим дактилем. Наведемо приклад:

„Pe luciul apelor	У 1 0 1 0 Я 2
Repede fugе,	1 0 0 1 0 Д 2
Ochii i scapără	1 0 0 1 0 Д 2
Și gura muge” [3, с. 135].	У 1 0 1 0 Я 2

Переважає кількість рядків написані 2-стоповим ямбом, їхній відсоток становить 54,5 %. Дактилічними стопами написано 36,7 % версів. Фіксуємо також вкраплення одного рядка, написаного Я 3 (2,8 %) та силабічні рядки, їхня частка – 5,6 %.

Силабічні структури у творчості Г. Асакі представлені 6-ма віршами, що становить 5,8 % від його ліричних творів. Монорозмірних конструкцій у поетових силабічних віршах не виявлено. Серед різномісних поезій превалюють врегульовані різноскладовики, частка яких становить 85,7 %, а на неврегульовані різноскладовики припадає 14,3 % силабічних віршів.

Найчастіше поет звертався до різноскладовиків зі схемою 10,9,10,9. Названий розмір характерний для віршів „Фіалка” (1854) та „В Молдові, з нагоди емансипації циган” (1855). В обох віршах у 10-складовій частині рядки традиційно поділяються навпіл – 5+5. У 9-складових рядках цезуровий поділ такий: 5+4. У віршах спостерігаємо тяжіння до ямбізації рядків, їхня частка становить 62,5 %.

Твір „Ах, хто знає, коли прийде” (1819) вкладається у структуру 11,10,11,10. Цезурований поділ у рядках твору здійснюється після 5 складу. У 11-складовиках відчувається тенденція до тонізації з ямбічним ритмом.

Поезія „Благання до Амура” (1819) має будову 9,7,9,7, де в 9-складовиках помітна тенденція до тонізації рядків.

Цікаву форму фіксуємо у восьмивірші „З нагоди відкриття Національного театру в Ясах” (1855), в якому рядки вибудовуються за схемою 8,7,8,7,10,9,10,9. У 8- та 7-складових рядках відчутне тяжіння до хореїзації рядків, їхня частка становить 92 %.

Урегульована будова строф властива віршеві „Прощавай, Аморе!” (1819). Поезія складається з шестивіршів, які мають будову 12,10,11,10,10,5. Подібна схема характерна для всіх строф твору.

Неврегульовану різноскладову форму завважуємо у вірші „Пісня лебедя” (1870), яка вкладається в схему 15- та 17-складовиків.

Зробимо стислі висновки. 94,2 % ліричних творів Г. Асакі мають силабо-тонічний характер. Серед використаних метрів превалюють двоскладові розміри – 96,4 %. Хореїчні форми властиві 84 % поезій, ямбічні – 12,4 %. Домінуючими формами виступають: Х 8ц – 48,7 % та Х 4 – 30 %. З ямбічних форм поет використав Я 2, Я 3, Я 4, Я 5, Я 6. Г. Асакі вдався також до дактиля та різнометричних структур. Силабічні становлять 5,8 % від поетових ліричних творів. Усі силабічні вірші різномісних. Превалюють врегульовані різноскладові форми.

Одержані дані доповнюють наше уявлення про поезику Г. Асаки і є матеріалом для розуміння румунської версифікації I половини XIX століття.

1. *Гаспаров М.* Очерк истории русского стиха / М. Гаспаров. – М. : Наука, 1984. – 314 с.
2. *Качуровський І.* Метрика : підручник / І. Качуровський. – К. : Либідь, 1994. – 120 с.
3. *Куруч Л.* Молдавское стихосложение : (история, теория, типология) / Л. Куруч. – Кишинев : Штиинца, 1985. – 235 с.
4. *Левит Ф.* Георге Асаки / Ф. Левит. – Кишинэу : Картя молдовеняскэ, 1966. – 288 с.
5. *Asachi G.* Scrieri literare / G. Asachi. – Iași : ALFA, 2005. – 382 p.
6. *Asachi G.* Opere / G. Asachi. – București : Minerva, 1973. – 795 p.
7. *Dinu M.* „E ușor a scrie versuri...” Mic tratat de prosodie românească / M. Dinu. – București : Editura Institutului Cultural Român, 2004. – 279 p.
8. *Funeriu I.* Versificația românească / I. Funeriu. – Timișoara : Facla, 1980. – 175 p.
9. *Galdi L.* Introducere în istoria versului românesc / L. Galdi. – București : Minerva, 1971. – 480 p.
10. *Voica A.* Repere în interpretarea prozodică / A. Voica. – Iași : Editura Universității „Al.I.Cuza”, 1998. – 326 p.

Аннотація

Рассматривается форма лирических жанров в творчестве Г. Асаки. Показано, что лирическим произведениям свойственны две системы версификации: силлабическая и силлабо-тоническая. Преобладает силлабо-тоника. Доминирующими формами выступают X 8ц и X 4. X 8ц написаны серьезные по тематике стихотворения: оды, хвалебные сонеты, элегии и медитации. X 4 характерный, в большинстве случаев, для эротических стихотворений. Из ямбических форм поэт употреблял Я 2, Я 3, Я 4, Я 5, Я 6. Г. Асаки прибегал также к дактилю и разномерическим структурам. Силлабические произведения составляют 5,8 %. Все силлабические стихи являются разномерическими. Преобладают урегулированные формы.

Ключевые слова: Г. Асаки, лирические произведения, версификация, метр, размер, хорей, ямб, дактиль, логаяд.

Summary

The form of lyric genre in creation of G. Asachi is examined. It is shown that two systems of versification are characteristic for these lyrics: the syllabic and the syllabo-tonic. The syllabo-tonic prevails. The dominating forms are Trochee 8 and Trochee 4. The poems with serious subject are written in Trochee 8 with caesura: odes, eulogistic sonnets, elegies and meditations. Trochee 4 is frequently characteristic for erotic poems. The used iambic forms are Iambus 2, Iambus 3, Iambus 4, Iambus 5, and Iambus 6. The poet also used dactyl and structures with different meter. The syllabic works consist 5,8 % of all poet's lyrics. All syllabic poems are of different meter. The forms with different syllables prevail.

Key words: G. Asachi, lyrics, versification, meter, foot, trochee, iambus, dactyl, lagaed.

Стаття надійшла до редколегії 30.09.2011 р.